

19.65x27.33	1	18	עמוד	דורות	27/09/2017	60420688-4
המרכז האקדמי למשפט ועסקי - 26330						

| מבט אישי |

תעשו עסקים, אבל באחריות ולא על חשבון הזקנים

| ליעד אורתר |

המבוצעים על ידי ישויות עסקיות. לרוב תאגידים הרשומים כחברות בע"מ. מאמצים אלו כוללים פעילויות שונות. כגון עירוב ודיאלוג עם מחזיקי עניין, יחסי ציבור, שתדלנות פוליטית, הפחתת סיכונים, מעורבות קהילתית, תרומה וכדומה.

הפרויקט המחקרי, אשר כותב מאמר זה מוביל בימים אלו. מבקש לבחון את מערכת היחסים המורכבת שבין שני מהלכים חברתיים רבי עוצמה אלו: הזדקנות האוכלוסייה והתעצמות כוחם של תאגידים עסקיים. הראשון הוא תופעה חברתית דמוגרפית עולמית. בעלת השלכות עצומות על קהילות. מדינות וכלכלות. ואילו המהלך השני מקשר בין המגזר העסקי, שהוא לב ליבו של הקפיטליזם הנהוג היום במרבית מדינות העולם, לבין האתגרים, תחומי האחריות

והציפיות החברתיות. באופן מפורט יותר, המחקר יתמקד בבחינה מסודרת של שאלות. כגון האם ישנה אחריות חברתית של תאגידים לאוכלוסייה המזדקנת וכיצד תופעה זו באה לידי ביטוי בגישות יישומיות לאחריות תאגידית ובהנחיות עולמיות מקובלות.

ללא קשר לממצאי מחקר זה או אחר, ברור הוא, שהתכלית העסקית של תאגידים היא נשמת אפה של המערכת הכלכלית הקפיטליסטית. אך אסור שנשמה זו תבוא על חשבון פגיעה בזכויות בסיסיות של זקנים ושל קבוצות אחרות באוכלוסייה.

**חברות עסקיות
מבצעות מהלכים
אשר לכאורה
אין בהם פגיעה
מכוונת בציבור
הזקנים, אך בפועל
הם אלה אשר
נפגעים מכך**

מדי יום ביומו אנו נתקלים במקרים קשים של ניצול ופגיעה בזקנים. אם במכוון או בעקיפין, בתהליכי מכירה, בשיווק ובמהלכים עסקיים אחרים. חלק ממקרים אלו, בייחוד

אלו המגיעים לתקשורת, עוסקים בניצול של ממש ובביצוע עבירות פליליות על ידי חברות עסקיות וזאת מתוך מטרה למקסם את רווחיהן על חשבון הזקנים. ניצול זה יכול לבוא לידי ביטוי במכירת טובין ושירותים שהזקנים לא באמת זקוקים להם, בגביית מחירים גבוהים במיוחד, בהתמקדות אנשי המכירות בזקנים אשר לא מבינים באופן מלא את מהות השירות או המוצר שרכשו. ועוד. במקביל לכך, חברות עסקיות מבצעות מהלכים אשר לכאורה אין בהם פגיעה מכוונת בציבור הזקנים, אך בפועל הם אלה

אשר נפגעים מכך. אחת הדוגמאות העדכניות לכך היא סגירתם של סניפי בנק ומעבר לבנקאות דיגיטלית. השיקול לפעילות זו, מצדם של הבנקים, הוא ברור, אך עבור הזקנים, אשר רמת האוריינות הדיגיטלית שלהם היא פחותה ורובם מעדיפים לקבל שירות "אנושי" בסניף הבנק, הדבר מהווה פגיעה של ממש באיכות חייהם וברמת השירות לה הם זקוקים. כדי להמשיך ולנהל את ענייניהם הכספיים באופן עצמאי, אל מול התנהלות מורכבת זו עולה שאלה אתיות מרכזית שהיא - מהי אחריותם החברתית של תאגידים עסקיים לציבור הזקנים, שאלה זו מניחה, כי הרף החוקי הוא רף המינימום. שאנו מצפים כי תאגידים עסקיים ינהגו לפיו, אך לחלוטין אין הוא מסמן את רף המקסימום להתנהגות חברתית אחראית וראויה. אחריות חברתית של תאגידים (להלן: "אחריות תאגידית") היא מונח אשר נעשה בו שימוש לתיאור המאמצים הכלכליים, החברתיים והסביבתיים